

Byggindustrins blogg. (/blogg) Bloggen som speglar hela samhällsbyggnadssektorn.

Superbilligt utesluta superfarliga kemikalier från våra hus

Hög kvalitet till låg kostnad! Går det? Det låter skumt! När Värmlands län skulle renovera sin 1200 kvadratmeter stora neonatalavdelning så såg man till att utesluta så mycket oönskade kemikalier man bara kunde. Kostnaden blev 0,34 procent av totalbudgeten. Då kunde man bland annat utesluta 800 kg mjukgörare och 1600 kg PVC. Varför vill vi då ha bort farliga

Anders Ejlertsson

Anders Ejlertsson driver Klimatsmart Byggande som är en utbildnings- och konsultföretag som specialiserat på miljöbelastning från byggmaterial. De

kemikalier från våra byggmaterial? Det finns åtminstone två mycket viktiga anledningar: få skadliga emissioner till inomhusmiljön och förenklad resursåtervinning.

Noterade på Byggforum att Skanskas Sverigechef önskar särkravet åter för att hjälpa till att göra företaget bättre. Smakligt! Vi kan kanske få någon att gå före vad gäller kemikalier med? Tror att många byggföretag skulle vilja ha en partner som Värmlands län som är kompetent och ställer rimliga, men höga krav, att utvecklas tillsammans med!

Emissioner

Potentiellt hormonstörande ämnen bör behandlas med stor försiktighet enligt en omfattande WHO rapport och en rad Svenska forskare såsom tex Carl-Gustaf Bornehag och Åke Bergman. Hormonstörande ämnen är också en av de påtagliga riskerna som gjorde att kemikalieinspektionen i slutet av 2015 lade ett lagförslag för emissioner från byggmaterial för att skydda oss från att utsättas för skadliga kemikalier i vår inomhusmiljö. Vår gemensamma Europeiska lagstiftning saknar denna typen av skydd varför Tyskland, Belgien och Frankrike infört nationell lagstiftning. Varför skall inte denna lag finnas också i Sverige? Varför tar det sådan tid att få till detta? Skall vi verkligen nöja oss med lägre krav i Sverige än i andra länder? Är det verkligen att framtidssäkra vår bransch?

Resursåtervinning

Vi måste återvinna material högt upp i avfallstrappan för att inte utarma jordens resurser. Skall vi klara resursutmaningen kan vi inte nöja oss med energiåtervinning, utan måste kravla litet längre upp på trappan. Kvalitetstappen mellan de olika råvarocyklerna kan inte vara för stort, men mer om det i inlägget som skall diskutera resurser och cirkularitet. Det är dock tydligt att om materialen skall kunna cirkuleras måste flödena vara så rena som möjligt. Ett exempel är vissa plastflöden som innehåller 'gamla synder' i form av mjukgörare som numera anses mycket problematiska och därför försvårar dagens återvinningen avsevärt. Dvs rena materialflöden med få oönskade kemikalier är ett sätt att framtidssäkra oss. Det vi bygger in idag får konsekvenser för lång tid framöver. Det vi bygger idag är framtidens råvarubank, eller som andra mycket bättre döpt det till - byggnader som materialbanker!

utbildar hantverkare
hållbart byggande c
hjälp
byggmateriallevera
att plocka fram korr
underlag för
miljöbedömning i
främst de svenska
miljöbedömningssy
Anders Ejlertsson ä
också engagerad i
nätverket Hållbart
Byggande i Syd.

Hur då då?

Sunda hus, Byggvarubedömningen och Bastas bedömer på litet olika grunder och har olika för och nackdelar. Alla är dock som starkast på att bedöma kemiskt innehåll. I Värmlands fall använde man sig av Sunda Hus med ett tillägg av alla ämnen som finns på Sin listan. Sin listan hanteras av den icke vinstdrivande organisationen Chemsec som är baserad i Sverige. Den stora poängen med Sin listan är att de toxikologer som arbetar inom organisationen menar att Kandidatlistan bör vara mycket längre. Kandidatlistan är en del av den Europeiska kemikalielagstiftning och är en lista på mycket farliga ämnen som kandiderar för tillståndsplikt, för närvarande 169 stycken. Chemsec menar att den borde innehålla 862 ämnen, vilka listas i sin listan. Kriterierna är de samma, men tillämningen olika.

Olika perspektiv

Reach och CLP ger oss en gedigen grund att stå på och det är tryggt att det inte går att förbjuda ämnen hur som helst genom en omfattande demokratisk process. Det är dock tydligt att lagstiftaren har ett annat uppdrag än fastighetsägaren. Fastighetsägaren kan och bör gå före lagstiftningen för att driva utvecklingen och ta försiktighetsprincipen på allvar. Det är inte att vara osaklig eller ovetenskaplig utan det är att ta ansvar för samhällsutveckling och genomföra något i praktiken som lagstiftningen än så länge inte mäktar med. Hållbart byggande handlar om att våga gå före. Och varför inte det, om det dessutom bara kostar 0,34% av totalbudgeten?